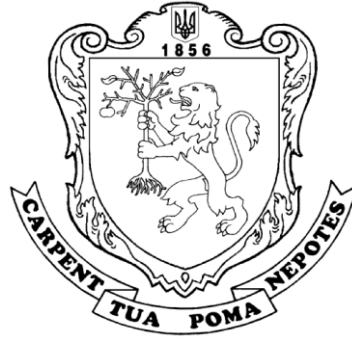

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіки та права
Кафедра підприємництва та торгівлі

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА»

освітньо-професійна програма «Економіка»
спеціальність 051 «Економіка»
другий (магістерський) рівень вищої освіти

Викладач: Яців Ігор Богданович, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри підприємництва та торгівлі.

Каб. 314 головного корпусу, e-mail: igyatsiv@ukr.net

Тел.: +380975138522

Профайл викладача: <https://www.lnup.edu.ua/uk/kafptb/kolektyv-kafedry?id=4568>

Галузь знань: 05 «Соціальні і поведінкові науки»

Спеціальність: 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма «Економіка»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Кількість кредитів – 4

Компонент освітньої програми: вибіркова

Форма підсумкового контролю: екзамен

Мова викладання: українська

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Невід’ємним елементом середовища, в якому функціонують підприємства, є конкурентні відносини. Ринкова конкуренція виступає потужним стимулом, який змушує суб’єктів господарювання постійно працювати над підвищенням якості пропонованих ними товарів, зниженням їх собівартості тощо. Для того, щоб зусилля підприємств у цьому плані приносили максимальний ефект, необхідно формувати стійкі конкурентні переваги, які формують зміст їх конкурентоспроможності. Йдеться про управління конкурентоспроможністю підприємства через формування й реалізацію його відповідних заходів у рамках конкурентних стратегій. Розробляючи конкурентні стратегії, важливо враховувати положення економічної теорії стосовно конкуренції та конкурентних відносин, інструменти державного регулювання конкуренції, забезпечення принципів добросовісної конкуренції, врахування поведінки й досвіду функціонування прямих конкурентів та інших підприємств.

Метою дисципліни «Конкурентоспроможність підприємства» є формування у студентів відповідних компетентностей, які стосуються управління конкурентоспроможністю підприємств у сучасних умовах господарювання.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни формування у студентів теоретичних знань та практичних вмінь щодо впровадження технологій забезпечення конкурентних переваг підприємства на підставі розробки і реалізації програм підвищення конкурентоспроможності; формування практичних вмінь з оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства; набути умінь визначати й оцінювати показники і фактори конкурентоспроможності підприємств різних типів, розробляти програми її підвищення.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

У результаті навчання студенти спеціальності 051 Економіка набудуть компетентностей:

загальних:

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК5. Здатність працювати в команді;

спеціальних (фахових):

СК1 Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень;

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку;

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень

СК11. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Будуть набуті програмні результати навчання, які передбачають навички і здатності:

ПР2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності;

ПР6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді;

ПР7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень;

ПР9. приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень;

ПР11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів;

ПР12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики;

ПР13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень;

ПР15. Організувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сучасні теорії конкуренції.

Сутнісна характеристика поняття «конкуренція». Трансформація економічних концепцій конкуренції. Функції та види конкуренції. Форми та засоби цінової і нецінової конкуренції.

Тема 2. Державне регулювання конкуренції

Необхідність та завдання державного регулювання конкуренції. Нормативно-правове забезпечення державного регулювання конкуренції. Антимонопольний комітет України як засіб державного регулювання конкуренції в підприємницькій діяльності. Закордонний досвід формування системи антимонопольного регулювання.

Тема 3. Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових.

Сутність та рівні потенціалу конкурентоспроможності підприємства. Складові потенціалу конкурентоспроможності підприємства. Методи оцінювання потенціалу конкурентоспроможності підприємства. Прикладні моделі оцінювання потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових. Критерії та методи визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства. Стратегічний аналіз потенціалу конкурентоспроможності підприємства.

Тема 4. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства.

Поняття технології забезпечення конкурентних переваг підприємства. Принципи формування і розвитку технології забезпечення конкурентних переваг підприємства. Концепція «стратегічних зон господарювання» та її застосування при забезпеченні конкурентних переваг підприємства. Організаційно-економічні аспекти впровадження технології забезпечення конкурентних переваг підприємства. Формування та реалізація інвестиційної стратегії забезпечення конкурентних переваг підприємства.

Тема 5. Управління конкурентоспроможністю підприємства.

Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства. Організаційно-економічна структура механізму забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Систематизація та розрахунок показників оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Прогнозування стану конкурентоспроможності підприємства.

Тема 6. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Концепція розробки та основні елементи програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Передумови, що визначають необхідність розробки програм підвищення конкурентоспроможності підприємства. Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Програми підвищення якості продукції та ефективності господарської діяльності як складові програми підвищення конкурентоспроможності підприємства. Етапи розробки і реалізації конкурентної стратегії підприємства

Тема 7. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства.

Інформаційно-методичні моделі управління конкурентоспроможністю підприємства. Оцінювання конкурентних позицій підприємств методом Бостонської консалтингової групи. Багатофакторна модель як засіб системного управління конкурентоспроможністю підприємства.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дмитрієв І. А., Кирчата І. М., Шершенюк О. М. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник. Харків : О. В. Бровін, 2020. 339 с.
2. Зайцева Л. О. Конкурентоспроможність підприємств: теоретичний аспект управління : монографія. Старобільськ : ДЗ ЛНУ імені Т. Шевченка, 2018. 235 с.
3. Конкурентоспроможність підприємства : навч. посіб. для студентів, які навчаються за спец. 051 – Економіка. Е. І. Цибульська ; Нар. укр. акад. Харків : Вид-во НУА, 2018. 320 с.
4. Лупак Р. Л., Васильців Т. Г. Конкурентоспроможність підприємства : Навч. посіб. Львів : Видавництво ЛКА, 2016. 484 с.

Додаткова

5. Господарський кодекс України : Кодекс від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
6. Данько Ю. І. Формування системи забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств : монографія. Суми : Університетська книга, 2016. 301 с.
7. Державна програма демонополізації економіки і розвитку конкуренції. URL: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3757-12>.

8. Николук О. М. Управління конкурентоспроможністю сільськогосподарського підприємства : теоретико-методологічні основи : монографія. Житомир : вид-во ЖНАЕУ, 2016. 316 с.
9. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 № 3659-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12#Text>.
10. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 07.06.1996 № 236/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96#Text>.
11. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III/236/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>.
12. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.
13. Про ціни та ціноутворення: Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>.
14. Смолін І. В. Конкурентоспроможність підприємств : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 204 с.
15. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник / С.М. Клименко, О.С. Дуброва, Д.О. Барабась та ін. Київ : КНЕУ, 2006. 527 с.
16. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник [Сіваченко І. Ю., Козак Ю. Г., Логвінова Н. С. та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 312 с.
17. Яців І. Б. Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств: монографія. Львів : Український бестселер, 2013. 427с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1) Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд, періодика та фонди на електронних носіях бібліотеки Львівського національного університету природокористування, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2) Електронні інформаційні ресурси мережі Інтернет:
zakon.rada.gov.ua – офіційний портал Верховної Ради України;
<http://nbuv.gov.ua/node/554> – каталоги Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського;
<http://www.ukrstat.gov.ua> – Державна служба статистики України.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення дисципліни «Конкурентоспроможність підприємства» відбувається у формі навчальних аудиторних занять, під час яких студенти отримують необхідні знання (лекції, практичні заняття, консультацій) та виконання самостійної роботи в позааудиторний час.

Передбачено за необхідності проведення лекцій і практичних занять з використанням дистанційних методів навчання.

Консультації здійснюються у відведений для цього час, який доводиться до студентів на початку семестру. Вони, зокрема, використовуються для презентації виконаних студентами завдань у разі їх відсутності на заняттях.

Самостійна робота передбачає виконання завдань практичного характеру, передбачених програмою курсу, що не завершені чи не можуть бути виконані в рамках аудиторних занять, самостійне вивчення окремих питань.

Студенти працюють з друкованим інформативним матеріалом або з матеріалом мережі Інтернет, виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими індивідуально.

Відпрацювання пропущених занять здійснюється згідно з «Положенням про порядок відпрацювання студентами Львівського національного університету природокористування» пропущених лекційних, практичних, лабораторних та семінарських занять». Студенти представляють опрацьований практичний матеріал (виконане завдання) з відповідної теми.

Організація навчального процесу передбачає дотримання вимог академічної доброчесності. Письмові роботи студентів повинні відображати їх власні міркування. Порушеннями академічної доброчесності під час вивчення дисципліни вважаються: академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студентів є підставою для її незарахування викладачем.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Для перевірки рівня засвоєння студентами матеріалу з наведеної дисципліни та сформованості в них компетентностей застосовується комплекс методів контролю:

1. Усне опитування (фронтальне, індивідуальне, аналіз відповідей студентів).
2. Письмова аудиторна та позааудиторна перевірка (підготовка відповідей, рефератів).
3. Практична перевірка (виконання практичної роботи, рішення професійних завдань).

Контроль здійснюється з дотриманням принципів: індивідуальний характер перевірки та оцінювання знань, систематичність, об'єктивність, умотивованість оцінок, вимогливість, єдність вимог.

Види контролю: поточний контроль, проміжний модуль, семестрова атестація.

До силябусу також готують матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (конспекти лекцій за всіма темами, інші навчальні та інформаційні матеріали)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Електронне навчання у віртуальному навчальному середовищі ЛНУП (<https://moodle.lnup.edu.ua>).